

Raadsvoorstel en besluitnota

Onderwerp

Nota bodembeheer Zaanstad 2020-2030 en bodemkwaliteitskaart Zaanstad

Gevraagd besluit

1. Akkoord te gaan met de Nota bodembeheer Zaanstad 2020-2030.
 2. Akkoord te gaan met het intrekken van de Nota bodembeheer 2013-2017.
 3. Kennis te nemen van de Bodemkwaliteitskaart Zaanstad.
-

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar

Kernverhaal

Met de Nota bodembeheer (Nota) geeft de raad invulling aan haar rol als bevoegd gezag Besluit bodemkwaliteit voor het toepassen van grond.

De Nota bodembeheer maakt uitwisseling en hergebruik van (licht en matig verontreinigde) grond en baggerspecie in de gemeente mogelijk en is daarom een onmisbaar instrument voor grondverzet. De bkk is onlosmakelijk verbonden met de Nota en geeft een beeld van de gemiddelde kwaliteit van de bodem. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de kwaliteiten 'industrie', 'wonen' en 'AW-2000' (schone grond). Ook omvat de bkk een kaart waarin de gemeente is verdeeld in de drie bodemfunctieklassen 'industrie', 'wonen' en 'landbouw-natuur'.

Bij het toepassen van grond vindt een dubbele toetsing plaats. Er wordt gekeken naar zowel de bodemfunctieklassering als naar de bodemkwaliteit van de ontvangende locatie. In beide gevallen is de locatie ingedeeld in één van de kwaliteiten 'industrie', 'wonen' en 'AW-2000' (schone grond). Hierbij geldt dat de schoonste van deze twee leidend is. Zodoende wordt altijd grond toegepast die past bij het gebruik van een locatie.

De Nota bodembeheer en bkk zijn bedoeld als kader voor aannemers, adviesbureaus, andere gemeenten, projectontwikkelaars, grondeigenaren, grondgebruikers en voor iedereen die iets te maken heeft met het toepassen van grond en baggerspecie in of op de bodem binnen de gemeente.

In de Nota bodembeheer zijn voor enkele situaties en/of onderwerpen gemeentespecifieke regels opgesteld. De voornaamste hiervan zijn:

- Grond die wordt toegepast in een gebied met de functie 'wonen' mag ten hoogste een loodgehalte bevatten van 100 mg/kg. Dit is een aanscherping en sluit aan bij andere maatregelen die de gemeente al eerder heeft getroffen om de blootstelling aan lood in de bodem te verminderen.
- Aan grond die wordt toegepast in het veenweidegebied zijn aanvullend op de bestaande kwaliteitseisen, ook eisen gesteld aan de samenstelling en laagdikte van de grond. Dit zorgt voor minder bodemdaling en minder inbreng van grond met een samenstelling die niet in het gebied past.
- Baggerspecie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) kan na kwaliteitsbepaling en rijping (ontwatering) in een depot worden toegepast voor berm-, wegen en kades in beheer van het HHNK.
- Bij graafwerkzaamheden voor kabels- en leidingen hoeft grond uit de eerste anderhalve meter van de bodem niet gescheiden te worden ontgraven en teruggeplaatst. Dit is mogelijk omdat volgens de bkk de boven- en ondergrond dezelfde kwaliteit hebben en gescheiden ontgraven en terugplaatsen hiervan daarom geen meerwaarde heeft.
- De regeling kleinschalig grondverzet, die voor het eerst was opgenomen in de vorige Nota bodembeheer, is wegens succesvol en toenemend gebruik, opnieuw opgenomen in

de huidige nota. De regeling gaat over graafwerkzaamheden in sterk verontreinigde grond met een omvang kleiner dan 10 m³. De regeling zorgt voor een vermindering van de administratieve lasten en daarmee voor vermindering van de kosten voor uitvoerders en voor de gemeente ten opzichte van de reguliere procedure.

- Grond die wordt toegepast in tuinen, plantsoenen, kinderspeelplaatsen, recreatie- en natuurgebieden of anderszins gevoelige gebruiksfunctie mag aanvullend op de bestaande kwaliteitseisen ook zintuiglijk geen zichtbaar asbesthoudend materiaal bevatten.

Aanleiding

De Nota bodembeheer is opgesteld omdat op onderdelen van de bestaande nota beleidsaanpassing wenselijk en/of noodzakelijk was en omdat er vanuit externe partijen, zoals het HHNK en de Omgevingsdienst, verzoeken tot aanpassing en/of aanvulling zijn gedaan. Voorbeelden hiervan zijn de gemeentespecifieke regels uit het kernverhaal. Daarnaast was aanpassing noodzakelijk vanwege het vernieuwen van de bkk.

Het vaststellen van een nieuwe bkk is noodzakelijk omdat de huidige bkk op 1 juli 2020 zijn geldigheid verliest.

Beoogd resultaat

Door het vaststellen van de Nota bodembeheer en bkk blijft hergebruik van grond binnen de gemeente mogelijk. Op basis van de nieuwe nota is (onder voorwaarden) uitwisseling en hergebruik van grond en baggerspecie binnen de gemeente mogelijk, zonder dat dit leidt tot nadelige gevolgen voor de gezondheid of het milieu of verslechtering van de huidige kwaliteit van de bodem.

Door de regeling kleinschalig grondverzet blijft het mogelijk om kleinschalige graafwerkzaamheden in sterk verontreinigde grond uit te voeren met verminderde kosten en administratieve lasten voor zowel uitvoerders als voor de gemeente.

De verschillende gemeentespecifieke regels die zijn opgenomen in de Nota bodembeheer moeten ofwel leiden tot een betere kwaliteit van de toe te passen grond, ofwel leiden tot efficiëntere uitvoering van de werkzaamheden, zonder dat dit ten koste gaat van de huidige kwaliteit van de bodem.

Kader

Gemeenten zijn bevoegd gezag inzake het toepassen van grond, bagger en bouwstoffen op of in de landbodem. Sinds 1 juli 2008 zijn hiertoe het Besluit bodemkwaliteit en de Regeling bodemkwaliteit van kracht. Het Besluit en de Regeling stellen milieuhygiënische voorwaarden aan de toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen op of in de bodem. Het Besluit bodemkwaliteit geeft de ruimte om gebiedsspecifiek beleid ter bescherming van de bodem vast te stellen.

Op 5 september 2013 (kenmerk 2013/214866) heeft de raad besloten tot vaststelling van de Nota bodembeheer Zaanstad 2013-2017. Deze Nota uit 2013 wordt ingetrokken en vervangen door de nieuwe Nota bodembeheer en bkk.

De actuele bkk is door het college op 10 december 2019 (2019/28326) vastgesteld en geldig tot 1 juli 2020. Die korte looptijd had te maken met de ophanden wijziging van de Nota bodembeheer, waarvan de bkk een uitwerking is.

Argumenten en afwegingen

De Nota bodembeheer maakt uitwisseling en hergebruik van (licht en matig verontreinigde) grond binnen de gemeente mogelijk in het kader van de circulaire economie én de besparing van kostbare grondstoffen. Grond met kwaliteit 'industrie' of kwaliteit 'wonen' is goedkoper dan gecertificeerde schone grond. Daarnaast is uitwisseling tussen Zaanstad en andere

gemeenten binnen de regio Noordzeekanaalgebied mogelijk en wordt belasting van het milieu door onnodig transport voorkomen als gevolg van het voorrang verlenen aan hergebruik in de eigen regio. Het biedt daarmee bescherming waar nodig en nuttig gebruik waar mogelijk. Het is van belang te vermelden dat sterk verontreinigde grond niet mag worden hergebruikt en dat hergebruik van (licht en matig verontreinigde) gangbare praktijk is in Nederland.

Tevens is het de afgelopen jaren voor meerdere onderwerpen wenselijk gebleken dat aanvullende eisen worden gesteld. Met name te noemen zijn:

- de aangescherpte loodnorm.
- verscherpte controle dat er geen asbesthoudend materiaal zit in toe te passen grond voor verschillende gebieden benodigde beheersing om bodemdaling in het veenweidegebied zoveel mogelijk te beperken.

Draagvlak

Partijen die opdracht geven voor het uitvoeren van grondwerkzaamheden (particulieren, projectontwikkelaars en de gemeente zelf) kunnen gemak en (financieel) profijt hebben van de mogelijkheden die geboden worden ten aanzien van het toepassen van grond en bagger.

Er is met meerdere externe en interne partijen, die zich bezighouden met grondverzet, overleg geweest over de inhoud van de Nota bodembeheer, waaronder de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (toezichthouder Besluit Bodemkwaliteit namens de gemeente), het HHNK en het gemeentelijk ingenieursbureau.

Aansluiting externe ontwikkelingen

Alle gemeenten in de omgeving hebben een Nota bodembeheer en bkk. Meerdere gemeenten binnen de regio Noordzeekanaalgebied hebben al de bkk's van andere gemeenten binnen de regio erkend als grondslag voor het mogen toepassen van grond.

Verschiedende gemeenten in de omgeving hebben vergelijkbare aanvullende regels die Zaanstad ook in de Nota bodembeheer heeft opgenomen. Voorbeelden hiervan zijn de regeling kleinschalig grondverzet, de aangescherpte normen voor lood en asbest.

De regels voor het hergebruiken van baggerspecie van het HHNK gelden al in vrijwel het hele beheersgebied van het HHNK.

Financiële consequenties

Hergebruik van grond bespaart primaire bouwstoffen en kan zowel marktpartijen als de gemeentelijke organisatie kosten besparen voor afvoer van (herbruikbare) grond en bagger naar een stortplaats.

Vrijstelling van onderzoek bespaart kosten en vereenvoudigt het toepassen van grond en baggerspecie.

Juridische consequenties

De gemeenteraad wordt gevraagd de ontwerp Nota bodembeheer vast te stellen. Hierna is er de mogelijkheid van inspraak conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht). Zienswijzen worden verwerkt in een Nota van zienswijzen. Vervolgens stelt de raad de Nota van zienswijzen en de Nota bodembeheer definitief vast. Hierna kan men nog in beroep gaan bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De Nota bodembeheer treedt in werking nadat de bestuurlijke vaststelling door de gemeenteraad onherroepelijk is. In artikel 53 van het Besluit bodemkwaliteit is vastgelegd dat de Nota een maximale geldigheid heeft van 10 jaar.

Door het erkennen van de bkk's van de gemeenten van de regio Noordzeekanaalgebied als grondslag voor de toepasselijkheid van de grond, mag grond afkomstig uit deze gemeenten worden toegepast volgens de regels van de Nota bodembeheer en bkk van Zaanstad zelf. Grond van buiten regio Noordzeekanaalgebied mag alleen worden toegepast volgens het landelijke generieke kader en als deze is voorzien van een geldig bewijsmiddel (bijvoorbeeld partijkeuring of verklaring van de fabrikant).

Communicatie / vervolgtraject

Externe en interne partijen die gebruik kunnen maken van de Nota bodembeheer worden actief benaderd over het vaststellen ervan. Daarnaast is de Nota bodembeheer in te zien op de website van Zaanstad en op www.overheid.nl onder 'beleid en regelgeving'.

Opsteller: Schaft, M.
Versie: 26-5-2020 13:05:00

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Zaanstad,

Besluit:

1. Akkoord te gaan met de Nota bodembeheer Zaanstad 2020-2030.
2. Akkoord te gaan met het intrekken van de Nota bodembeheer 2013-2017.
3. Kennis te nemen van de Bodemkwaliteitskaart Zaanstad.

In de vergadering van-- 2020

De griffier,

De voorzitter,